

Austatud lugeja!

Käesolev number on omamoodi ajalooline: esimene Juridica number Euroopa Liidus! Euroopa Liidu õigusest kirjutamine pole Juridicas midagi uut, kuid on selge, et alates 1. maist 2004 on vaatenurk ehk pisut teine. Enam ei ole ju tegu nende, vaid meie õigusega.

Eesti õiguse vastavusest Euroopa põhimõtetega laiemalt kirjutab Eve Pilt, kes võtab kriitilise vaatluse alla vaimse hälbega isiku õigused tema teovõime piiramise protsessis. Kahetsusega tõdeb autor, et Eesti seadused jätvavad piiratud teovõimega isiku sageli kaitseta ning rõhutab vajadust viia selles valdkonnas läbi põhjalik reform.

Probleemikeskne on ka Jaak Ostrati artikkel, kus analüüsitakse Eesti kaubamärgimaastiku muutusi Euroopa Liiduga ühinemise järel. Autor pakub omapoolseid tõlgendamisargumente olukorras, kus omavahel liidetakse kaks eraldiseisvat kaubamärgisüsteemi ning kus samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks võivad üheaegselt eksisteerida identsed või äravahetamiseni sarnased kaubamärgid.

Paul Varuli, Helena Tohvri ja Matti Laarmaa artiklis tutvustatakse lugejatele Euroopa Liidu Nõukogu poolt 29. mail 2000 vastu võetud ja 31. mail 2002 jõustunud määrust, mis reguleerib maksejõuetusmenetlust. Ehkki Juridica veergudel on siis veel eelnõu staadiumis olevast määrusest ka varasemalt kirjutatud (J. Perem, Juridica 1998/5), on nüüd, kus määrus on Eesti suhtes kohaldatav, määruse põhimõtete lahtiseletamine taas kord päevakajaline.

Riigikohus tunnistas 19. detsembril 2003 põhiseadusvastaseks justiitsministri määrusega kehtestatud „Kohtutäituri tasumäärad“. Mida kujutab endast siiski kohtutäituri tasu, sellele püüab oma artiklis vastust leida Anneli Alekand. Probleemid kohtutäituri tasustamise ümber on autori arvates näidanud, et kohtutäituri tasustamise süsteem vajab ümberkorraldamist ja seda võiks teha praegu Riigikohtu menetluses olev täitemenetluse seadustiku eelnõu kaudu.

Julia Laffranque uurib oma artiklis, millised on eriarvamusele jäämise ja selle avalikustamise võimalused vahekohtutes ja avalikus halduses. Seejuures otsib autor vastust küsimusele, kas igas sellises menetluses esineb automaatselt vajadus eriarvamuse avalikustamise järele ja kui eriarvamust lubada, siis millistel alustel ja milline on eriarvamusele jäämise tagajärg ja tähendus.

Juristide jaoks esmapilgul ehk kaugena näiva probleemi tõstatab Piret Mõistlik, juhtides tähelepanu asjaolule, et keelereeglid toovad vene isikunimedega ümberkirjutamisel eesti tähestikku ja ümbertähtimisel ladina tähestikku kaasa olukorra, kus ühel isikul võib olla mitu erinevat nimekuju. Kuna see toob kaasa isiku nime erinevuse erinevates andmebaasides ja ametlikes dokumentides, pole probleem pelgalt filoloogiline ja vajab seetõttu üheseid lahendusi.

Rein Tiivel kommenteerib oma artiklis Priidu Pärna 2004. aastal ilmunud raamatut „Asjaõigus. Kommenteeritud väljaanne“.

Head lugemist!

Katrin Prükk